

prador li *querrà*» (doc. de Bna., S. XIV, *BABL* XI, 306); «encara, senyor, vos *quir* per Déu e us clam mercé que us prena pietat de mi --- On, senyor, vos *quir* per mercé» (a. 1310, *DAG.*); «--- que nós *querim* mal a nostros ops --- quant demanar rey ---» (Serra-Amer, *Gènesi*, 103); 'demanar, preguntar': «si *quers* qui t'acusarà, jo dic que tot lo món» (*VidesR*, P4v2), «E adoncs la fembra dix que hom li proposàs altra qüestió pus greu --- en la qual nós mils puscam la saviesa d'él esprovar; *quira*-li hom en qual loc la terra 10 sia pus alta que tot lo cel» (ib., 8v2)].

A més a més, de vegades significava 'desitjar', i algun cop també 'voler' amb el mateix valor que el cast. *querer*: «Qui caritat <h>a no *qer* aquel <e>s coses que sues són. Zo és que no *vol* la voluntat de la carn, 15 mas solament de l'ànima» (*Hom. d'Org.*, 2r19); a. 1264 «nós no sabem perquè nos uolets guerrear ni peynorar: et si *querits* dir que per la honor nostra que teniets ---» (CaCandi, *Miscel.* II, 515); Jaume I «e creu ('crec') que així con éls ho proferiren a mi, que éls en 20 devien haver bona part. --- vehiem --- que més *querien* haver del rey de València, que no gardar la nostra honra» (*Cròn.*, cap. 168, Col. Pop. Barc. III, 90: traduït com «--- que més s'estimaven l'haver del rei de València, que no guardar la nostra honra»); «car nós 25 no *queriem* enviar al rey de Castella negun missatge ---» (ib., cap. 441, VIII, 30); «Sembla-nos que Déus lo *quer*, e si Déus lo *quer* no'ns en pot mal pendre» (ib., cap. 477, VIII, 72); *Jacob Xal.*: «---Mestres, gordats bé la mia dona... E pensats de demanar de l'or 30 e de l'argent, que jo us ne donaré aytant com ne *querrets*» (*NCL.*, 57.10); però allí pot significar també 'demanar'.

Apareix amb certa freqüència amb el verb *voler*, reforçant o ponderant el significat d'aquest: «ta amistat 35 yo no *vull* ne *quir*» (*Amic e Melis*, *NCL.* XLVIII, 133.1); *Consolat* «e si aquell companyó *vol e quer* que aquell sobredit nolit --- haia valor ---» (cap. 261, ed. Moliné, p. 138). Notem, a més: «De ben amar ço que no'm *quer* ni 'm *vol*» (citat per *AlcM* d'una poesia de 40 c. 1460).²

Aquest sentit es donava poc més o menys també en occità antic,³ i era conegut a més en francès antic en certes construccions.⁴ Com és sabut ha predominat en el desenvolupament semàntic d'aquest verb en castellà i en portuguès, on va pendre el lloc de *velle* del tot. Devia remuntar al llatí vulgar, puix que ja en l'Antiguitat *quaerere* solia adquirir el matis de 'esforçar-se a aconseguir una cosa, desitjar' (més detalls, en *DECH* v, 717b16ss.). En català però *querre* ni en aquest sentit ni en els seus significats normals no va poder mantenir-se enfront de la concurrència dels seus sinònims com *demanar*, *cercar*, i *desitjar* i *voler*. Devia estar ja en desús per les darreries del S. XV: ni Busa-Nebr. (1507) ni els altres textos lexicogràfics posteriors no el recullen.

Quereder, adj. ant. 'que es pot demanar o exigir' (S. XIII, *AlcM*).

Querent: en el sentit de 'el qui demana justícia, reclamació' en doc. de 1202 (*AlcM*), i en el de 'el qui 60

demana socors, freturós' en *Doctrina moral* (S. XIV), traduint el text llatí *querens panem* (*CoDoACA* XIII, 391).

Quest, m. ant. En una sèrie de documents forals s'usa amb referència al 'guany de prostitutes': *AlcM* cita d'un escrit de 1391 «--- vivent de lur sutze guany o *quest* ---» i d'un altre de 1427 un passatge on hom parla d'alcovots que viuen del *quest* o *guany* «d'avols fembres». El *DAG.* reproduïx d'*Aureum Opus* (1515), que és una col·lecció dels furs de València, «mana lo dit senyor que algun alcavot vivint del *quest* no gose aturar, habitar ni estar en la ciutat de València», i aquest altre passatge dels Privilegis de València: «Alcovots que freqüenten bordells, tavernes ab fembres e viuen de *quest* o guany de aquelles». En una Crida pública de 1470, divulgada a València, s'ordena que «alguna fembra stant en lo dit bordell no gos --- hauer algun amic special ni cert al qual done del seu *quest* o guany». ⁵ En aquest significat el mot fou pres del substantiu ll. *quaestus*, que segons ens informa Ernout-M., s'havia especialitzat en els sentits de «façon de rechercher l'argent», d'allí «métier» (*quaestus meretricius*) i «gain»; endemés, s'havia usat en el significat de 'prostitució'. Relacionat amb *quest* en aquest significat és *conquis* 'rèdit, benefici' (infra).

D'altra banda, *quest* amb l'accepció de 'finalitat (desitjada)', que apareix en el següent passatge d'un escrit de 1627 de Rosselló, és forma variant en m. de *questa* 'recerca' (infra): «Asseguram a V. M. que nostron desig y *quest* és reseca inquietuts» (Calmette, *RLR* LXII, 295). D'això és una extensió el sentit de 'rastre, senyals del pas d'un animal o d'una persona' (ja en Lab. 1840), usual avui a Mall. (*DFgra.*, *DAG.*), i ben documentat en autors d'aquesta illa com en Josep Togores (c. 1820): «Seguiu el *quest*, / No'l dexeu may; / Axò és consej / De docte jay» (JMBover, *BiEscBal.* II, p. 442; III, 36); altres exemples de R. Picó (a. 1886), de Costa Llobera etc. en *AlcM*, i notem, a més, els mots de Mn. AMAlcover: «Endavant, Mn. Bernadí Mateu, amic estimadíssim! No dexeu may tan bon *quest* com heu pres» (*BDLC* VI, 1910, 112); *perdre el quest* 'perdre l'esma, esborneiar-se' (*DAG.*), *perdre es quest* 'perdre el fil de la conversa, del raonament' (Men., Mall.), *estar tocat d'es quest* 'estar una mica malament de l'enteniment' (Mall.), *AlcM*; cf. fr. *se mettre en quête* de 'posar-se al rastre d'una caça'.

Questa 'recerca (d'una cosa)' [«La gran *Questa* del Sant Grasal és comansade --- e per aqats tres serà la *Questa* acabada» (Reixac, *Questa*, p. 54); ⁶ un de dos articles que duu L. d'Aversó, «*questa*, per *questa*» i «*questa*, per causa volguda» (487, 14, 15), deu tenir aquest sentit], és substantiu format del part. pass. de *querre* o *querir*; notem també oc. ant. *questa* «quête, recherche» (*PDPF*), fr. ant. *queste* «recherche», *hors de queste* (terme de caça), fr. *quête*.

Questa (amb variant *quista*)⁷ s'havia usat, a més a més, amb el significat de 'tribut en diners o en fruits que el senyor feudal cobrava dels seus súbdits, sia per repartiment efectuat per autoritats o funcionaris sub-